

Finestra del Cau

Fitxa d'activitats

Finestra del Cau

Desgranem les violències masclistes: la pressió estètica

Nom de l'activitat

Revisem-nos com a consell

Durada

1 hora 30 minuts

Etape educativa

Caps

Nombre de participants

Variable; amb tot el consell

Objectius

1. Analitzar l'impacte de la pressió estètica a escala personal i d'agrupament
2. Detectar pràctiques nocives entre caps, infants i joves
3. Establir mecanismes per eradicar la violència estètica

Material necessari

- Paper
- Bolígrafs
- Retoladors
- Paper kraft
- Post-its
- Pot o caixa

Desenvolupament

Prèvia (a poder ser dinamitzada per REFEs): ara treballarem una activitat sobre pressió estètica, per veure com ens atravesava a nosaltres i com això pot tenir un impacte en la nostra manera d'educar. No sabem la motxilla que porta cadascuna així que és important que es generi un espai segur. Si en algun moment alguna persona necessita parar o deixar de fer l'activitat que sàpiga que pot fer-ho i que les REFEs estem aquí per si algú necessita comentar alguna cosa.

(Seria ideal que estiguessiu dues persones dinamitzant i que una pogués alliberar-se en cas que s'hagi de gestionar alguna cosa).

Introducció [5']

Comencem explicant una mica de què parlarem ara, quin sentit té dins el treball de prevenció de violències masclistes. Què entenem per pressió estètica i com aquesta és una violència masclista més.

Dinàmica per activar-nos [10']

1. Es reparteix un paperet per persona i que cadascú respongui la següent pregunta:

“Quina és una frase sobre cossos (el teu o el d'alguna altra persona) que vas escoltar de petita, adolescent o com a cap, i que encara recordes?”
(No cal que sigui la més greu, només que sigui significativa).

2. Es recullen de forma anònima a un pot i es llegeixen entre totes en veu alta.

Donem un espai al silenci per reflexionar sobre les frases que han sortit. Podem llençar alguna pregunta (no per ser resposta sinó per reflexionar):

- Quin tipus de frases han sortit?
- Com fan rebre a la persona a la que anaven dirigides? i a la resta?
- Quins impactes ha pogut tenir?

Tres fases per a la revisió crítica [65']

FASE A: Revisar-nos a nosaltres mateixes [15']

Agafem un paper o llibreta i escrivim cada un dels apartats:

1. Una violència estètica viscuda fora del cau.
2. Dues viscudes dins d'espais de lleure (una com a nena o jove i l'altra com a cap).
3. Com hi van intervenir les adultes o referents presents?
 - Van ignorar?
 - Van reforçar el discurs?
 - Van sostenir?
 - Van intervenir?

4. Quin impacte ha tingut això en la meua vida?

- Has canviat alguna cosa?

Després, si es vol, es pot compartir o es pot fer un semàfor emocional sobre si això ens remou, o si per la contra no va amb nosaltres. Seguir en aquesta línia de treball ens donaria un espai de cures i de construir les nostres sensibilitats que us encoratgem a fer en algun moment, tot i que no es el propòsit d'aquesta FdC.

FASE B: Radiografia del nostre agrupament [20']

Es divideixen en grups de 3-4 i contesten “el test de la revista”.

Preguntes respecte a caps/consell

- Hem sentit comentaris sobre cossos entre caps?
- Hem fet mai bromes dels cossos en clau d'humor?
- Hem utilitzat frases com “t'has aprimat!”, “quin canvi!”, “avui sí que estàs guapa!”...?
- Hem fet silencis quan algú fa un comentari sobre el cos d'una altra persona?
- Hem parlat mai temes com espais de vestuari, espai de bany, jocs amb banyador, estar sense samarreta...?
- Hem forçat a infants o joves a participar d'activitats (com piscina o activitats guarres) tot i detectar que no se sentien còmodes en aquests espais?
- Hem jutjat els àpats que portaven infants o joves a excursions o campaments?

Preguntes respecte infants o joves

- Les infants o joves opinen públicament sobre els cossos de la resta?
- Hi ha infants o joves que eviten activitats de piscina, platja o en general activitats en què han de portar menys roba?
- Hi ha infants o joves que eviten participar en curses, excursions o activitats de exigència física més elevada?
- Escoltem converses entre joves sobre el menjar o tenir cura del cos en clau de salutisme¹?
- Tenim infants o joves que transgredeixen normes estètiques? Quina cabuda tenen?
- Hi ha infants o joves que no volen sortir a xarxes socials o a fotos perquè no “surten bé”?
- Creieu que les vostres unitats es protegeixen com a grup, o s'exposen?

Després, si es vol, es pot compartir o es pot fer un debat sobre altres violències estètiques que podem exercir. Podem treure un anàlisi molt exhaustiu sobre el tema, però no és el propòsit d'aquesta FdC i s'ha de vigilar el fet que ser crítiques entre nosaltres no sigui tampoc destructiu.

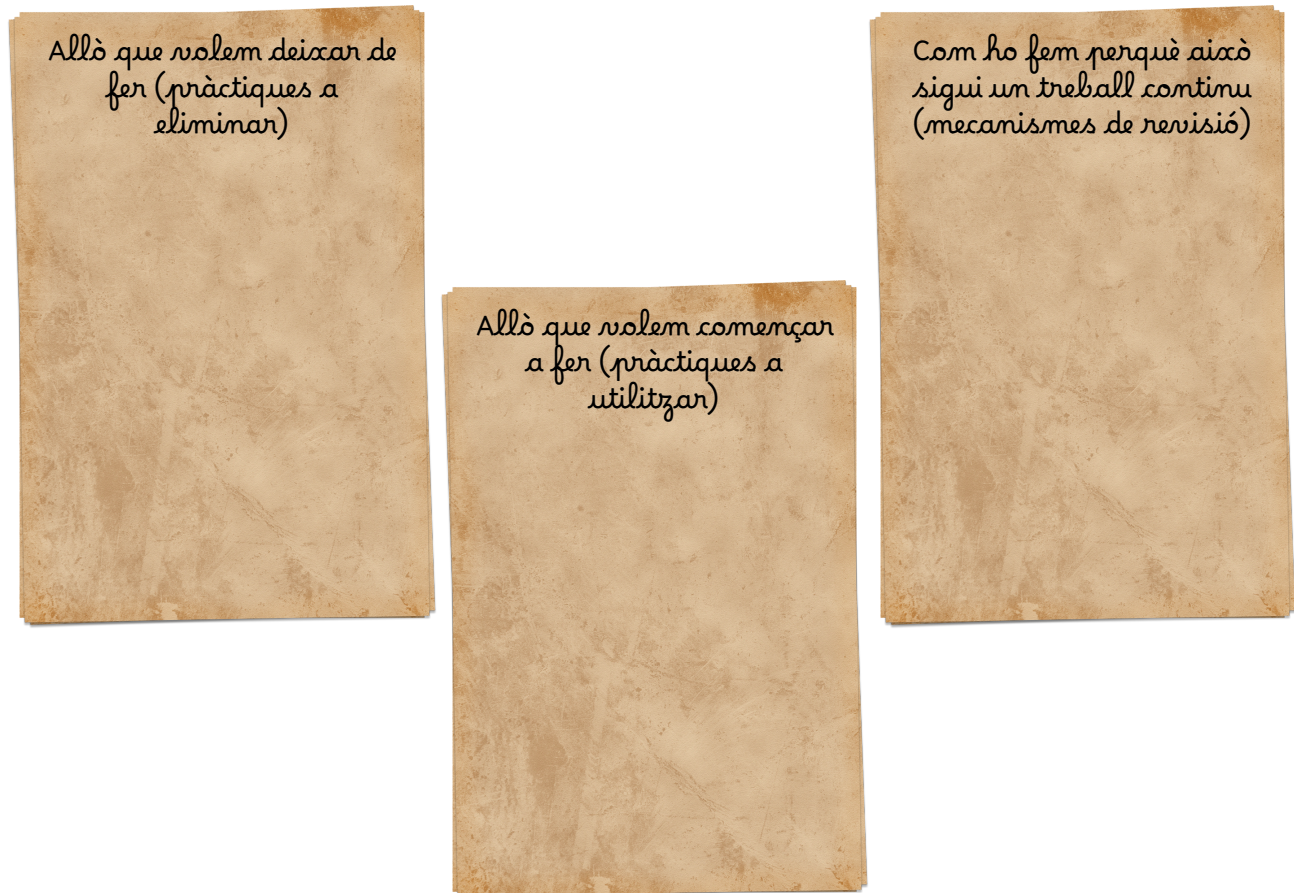
¹ El salutisme és la idea que la salut és una responsabilitat individual i que “tenir cura de tu” significa acostar-te al cos normatiu. Això converteix la salut en una moralitat: els cossos normatius passen a ser “responsables i bons”, mentre que els cossos no normatius s'etiqueten com a “ganduls, descuidats o problemàtics”.

FASE C: De la revisió al compromís [30']

Responem, per grups, a la següent pregunta [10']:

- Quines pràctiques com a individus, com a agrupament o com a escoltes normalitzen / validen la normativitat corporal?

Un cop ho tinguem ho compartim i fem 3 murals [20'].

1. Cada persona posa post-its a cada mural.

2. Es fa una lectura conjunta i es decideix:

- Quins són els consensos com a agrupament de línies vermelles i com s'actuarà quan es traspassin (ex: si es fa un comentari sobre un cos es tallarà i s'intervindrà).
- Espais on hi ha més risc de patir violències estètiques (bany, àpats...) consensuar línies d'actuació (com actuar davant d'un infant o jove que no es vol banyar, quan algú no vol menjar, etc.)

Proposta: poder afegir aquest treball sobre pressió estètica al RRI (que pugui agrupar males conductes, bones conductes, espais de revisió, factors a tenir en compte a les activitats...)

Tancament emocional [10']

El compromís que trio

Es reparteixen aquestes dues preguntes:

- Què deixo avui aquí, que ja no vull carregar com a cap?
- Què m'emporto que sí que vull cuidar amb el meu equip i amb les joves?

Les persones es posen en cercle i, si volen, comparteixen. Després es fa una respiració conjunta o un petit gest simbòlic (tancar els ulls, tocar el terra, inspirar profundament...).